

BONES PRÀCTIQUES D'INNOVACIÓ DOCENT

1. Títol

Diari de Barcelona

2. Universitat / Facultat

Grau en periodisme de la Universitat Pompeu Fabra

3. Equip de treball / Contacte

Roger Cassany (coordinador del *Diari de Barcelona*): roger.cassany@upf.edu

Carles Pont (director dels estudis de periodisme de la Universitat Pompeu Fabra):
Carles.pont@upf.edu.

4. Resum

El *Diari de Barcelona* és un mitjà de comunicació fundat pels estudiants de periodisme de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i elaborat diàriament per ells mateixos (des del 30 d'abril del 2020), amb la col·laboració d'estudiants d'altres graus i màsters, en especial dels de comunicació audiovisual, publicitat i relacions públiques, i traducció i interpretació. El nou diari recupera la capçalera històrica *Diari de Barcelona* i té el propòsit d'actuar com a plataforma de talents joves i d'esdevenir un referent informatiu per a tota la ciutadania, però amb una especial atenció a les generacions de joves entre setze i trenta anys, i, alhora, fa de la UPF una de les primeres universitats europees que té un mitjà de comunicació diari fet per estudiants.

5. Desenvolupament

a. Introducció

El nou *Diari de Barcelona* neix gràcies a l'acord signat l'any 2019 entre la Universitat Pompeu Fabra i l'Ajuntament de Barcelona, actual propietari de la capçalera. La cessió d'aquesta capçalera històrica és un projecte periodístic i al mateix temps educatiu, amb el propòsit de dotar d'un instrument i d'una estructura professionals els estudiants (periodistes en formació) perquè la seva generació (entre dinou i vint-i-dos anys) es pugui expressar periodísticament. Tot pegat, en el marc de la universitat, sota la tutoria

dels professors, i aplicant-hi el funcionament diari de qualsevol mitjà de comunicació digital multimèdia.

b. Objectius

El primer objectiu del *Diari de Barcelona* és eminentment pedagògic, és a dir, que els estudiants que hi participin aprenguin l'ofici periodístic d'una manera pràctica i al més similar possible a la dinàmica real de qualsevol mitjà de comunicació, sigui públic o privat. Per aconseguir-ho, el projecte els implica en tots els processos del flux informatiu: planificació de temes propis i cobertures, cerca de fonts, realització d'entrevistes, atenció a les agències d'informació, redacció dels articles periodístics, criteris de difusió a les xarxes socials, criteris editorials pel que fa a la titulació, moment de publicació i ubicació dins la pàgina del *Diari*. Ras i curt, es tracta que els alumnes assumeixin el control periodístic i la direcció editorial d'un mitjà de comunicació propi i que, alhora, conreïn durant tot el procés l'esperit crític necessari en qualsevol periodista, el rigor periodístic i la responsabilitat social de l'ofici.

Intrínsecament, lligat a aquest objectiu, es prepara l'alumne per al món laboral: que la seva estada al *Diari* li hagi proporcionat les habilitats i els criteris periodístics necessaris per a incorporar-se en un mitjà de comunicació qualsevol amb garanties de dur a terme satisfactòriament les tasques que li puguin ser encomanades, amb rigor i eficàcia. A més, el *Diari de Barcelona* vol actuar com a plataforma de talents, és a dir, donar espai i eines als periodistes en formació perquè puguin experimentar, publicar i fer lluir molt més expansivament la seva feina i les seves inquietuds periodístiques, de manera que siguin públiques i no romanguin en el marc acadèmic de les assignatures del grau.

El tercer objectiu és precisament dotar d'eines una generació jove per tal que es pugui expressar periodísticament; dit amb unes altres paraules, que el *Diari* doni resposta a les inquietuds informatives d'una franja d'edat entre divuit i trenta anys, amb la publicació d'informació i notícies d'interès per aquest col·lectiu que puguin situar a l'agenda mediàtica qüestions que els afecten. Encara més, que temes que són d'escrutini per part del conjunt dels mitjans de comunicació ho siguin, en aquest cas, amb una mirada jove, amb el pertinent canvi d'enfocament i d'aproximació. I això, insistint de nou en el rigor, la honestedat i la voluntat d'aproximar-se tant com es pugui a l'excel·lència periodística.

c. Metodologia

El *Diari de Barcelona* té una estructura formada per quatre coordinadors, que, a més de ser uns professionals amb experiència en l'ecosistema dels mitjans de comunicació, són alhora professors de periodisme de la UPF (Roger Cassany, Andrés González-Nandín, Anna Pacheco i David Meseguer). Aquests coordinadors tenen la responsabilitat de guiar i acompanyar els estudiants en l'exercici periodístic, estimular-los, tutoritzar-los i, alhora, donar espai als seus llenguatges i interessos.

D'altra banda, els estudiants de quart curs de periodisme poden escollir diferents modalitats de treball de final de grau, una de les quals és esdevenir redactors i editors del *Diari de Barcelona* durant tan sols tres mesos, treballar-hi intensament i diàriament amb un sistema de torns i responsabilitats molt semblant al de qualsevol mitjà de comunicació.

A més, l'assignatura de tercer curs «taller integrat de periodisme» –ocupa tres matins de les setmanes lectives durant tot el curs amb professors especialitzats en televisió, ràdio, premsa i Internet– es coordina cada dia amb l'estructura del *Diari* per tal que els estudiants d'aquesta assignatura puguin produir continguts periodístics susceptibles de ser publicats al *Diari de Barcelona*.

De la mateixa manera, el *Diari de Barcelona* ha començat aquest any noves fórmules de col·laboració amb altres assignatures, tant de periodisme com d'altres graus, com la de màrqueting digital (de publicitat i relacions públiques) i la de nous formats televisius (de comunicació audiovisual).

Finalment, el *Diari de Barcelona* ofereix l'opció de pràctiques curriculars a estudiants de traducció i interpretació, i ciències del llenguatge a fi que siguin els encarregats de l'elaboració del Llibre d'estil del diari (publicat, consultable pels lectors i en constant procés de revisió i millora) i de la correcció dels continguts.

Amb aquesta estructura, el *Diari de Barcelona* és un mitjà de comunicació diari totes les vint-i-quatre hores del dia i tots els set dies de la setmana. A més, vetlla per fomentar la mirada generacional i la vitalitat i efervescència del projecte. No en va, cada tres mesos se'n renoven tots els redactors i editors, la qual cosa assegura una renovació constant.

d. Avaluació i resultats

En tan sols els sis primers mesos d'ençà del naixement del *Diari de Barcelona* (30 d'abril), aquest ja ha obtingut uns resultats notables.

D'una banda, ha estat percebut pels estudiants mateixos com allò que vol ser: una oportunitat única per a completar la seva formació i, alhora, un mitjà de comunicació seriós i rigorós que satisfaci les seves necessitats informatives, necessàriament diferents de les del públic en general.

D'altra banda, ha acomplert en poc temps la seva funció de trampolí formatiu i de pont cap al món professional: alguns dels estudiants que hi han passat ja han estat contractats per mitjans de comunicació d'una manera remunerada, en part, gràcies al seu pas pel *Diari* i a la notorietat adquirida, basada sempre a donar espai a una veu generacional i renovadora sovint silenciada.

e. Impacte / Sostenibilitat

L'impacte social i acadèmic del projecte és notori en diferents aspectes. N'és un bon exemple, entre d'altres, el conegut desnonament d'una família amb tres menors a Ciutat Meridiana, les fotografies del qual, publicades tot just aquella nit al *Diari de Barcelona*, van esdevenir virals, fins al punt que l'endemà el banc propietari de l'immoble (BBVA) va retornar les claus a la família desnonada per la pressió mediàtica que s'havia generat.

Des d'un punt de vista humà, el fet que els redactors siguin sempre alumnes de quart curs –i que cada tres mesos es renovin– assegura que la joventut de l'equip i, per tant, de la mirada, es conservi.

f. Línies futures / Noves oportunitats

El *Diari de Barcelona* aspira a fer-se un lloc com a capçalera reconeguda dins el panorama mediàtic català i a esdevenir un referent per al públic jove però capaç d'informar i d'incidir sobre qüestions d'interès per a un públic transversal i que, al mateix temps, posi sota el radar dels mitjans generalistes temàtiques i debats *a priori* oblidats o menystinguts. Finalment, i des d'un punt de vista editorial, la capçalera aspira a informar activament i generar debat públic a partir de cinc grans centres d'interès: col·lectius invisibilitzats, habitatge, canvi climàtic, feminisme i futur.

Des d'un altre punt de vista, el *Diari de Barcelona* té una política d'expansió d'aliances amb altres centres educatius que comparteixin la mateixa filosofia educativa. Ja s'han consolidat dos exemples d'aquesta política, com en el cas del concurs per al disseny de

la nova capçalera i del logotip, en què van participar estudiants de la majoria d'escoles de disseny del país, i el conveni amb l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya, que ofereix al seus estudiants i futurs fotògrafs l'opció de fer pràctiques com a fotoperiodistes en el si del *Diari*. Una de les línies futures ineludibles del projecte és estendre encara més aquesta política amb noves aliances amb altres centres i estudis educatius, vinculats sempre amb la promoció del talent jove d'aquest país.

El fet de ser un projecte que viu i es nodreix dins l'àmbit universitari fa que les línies futures i les oportunitats d'innovació, tant les pedagògiques com les periodístiques, siguin enormes. La gran rotació dels equips redactors permet aprofitar i potenciar idees preexistents d'èxit i aportar-ne contínuament de noves.

Encara més, la proximitat del *Diari* amb les generacions joves, a part que aquest estigui inserit en la dinàmica informativa global, ha de permetre la reflexió i la posada en pràctica de nous formats periodístics, bo i aprofitant les noves eines i possibilitats brindades per les innovacions tecnològiques.

En aquest sentit, una línia clara en la qual cal aprofundir és la creació de contingut natiu per als diferents canals de comunicació actuals, amb un paper molt destacat de les xarxes socials i amb un pes destacat dels continguts audiovisuals i dels nous llenguatges multimèdia.

g. Conclusió (reflexió)

El *Diari de Barcelona* és un instrument periodístic i pedagògic que s'ha revelat de gran potència, tant pel que fa a la capacitat formativa per als estudiants, com per l'impacte, no menor, en l'ecosistema mediàtic català. Per tant, és, d'una banda, un bany de realitat professional intensiva durant tres mesos per als estudiants del darrer curs, i, d'altra banda, una eina periodística d'alt nivell, capaç de donar resposta periodística a una generació de joves que malden, amb inquietuds pròpies, per un futur que els aculli i els cedeixi espai.

6. Imatges de l'experiència

